

Tjänsteskrivelse

2024-06-05

Diarienummer: 24AFN113

Handläggare:

Linda Sängstuvall
026-17 80 00
linda.sangstuvall@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Yttrande på remiss – Förslag till föreskrifter om ändring i kursplaner i två skolformsdelar inom komvux

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Skolverket genomför en egeninitierad översyn av kursplanerna inom kommunal vuxenutbildning (komvux) som anpassad utbildning på grundläggande nivå, komvux på grundläggande nivå och komvux i svenska för invandrare (komvux i sfi).

Syftet med översynen är att säkerställa att skolformsdelarnas styrdokument är relevanta och begripliga. De reviderade kursplanerna ska stärka kvaliteten och likvärdigheten i undervisningen och skapa förutsättningar för mer rättvisande betyg samt öka möjligheterna till flexibilitet och individanpassning.

Gävle kommun ser positivt på den översyn som Skolverket initierat inom många kursplaner och har valt att särskilt titta på de förändringar som föreslås inom kursen i matematik grund. Det övergripande intrycket av de förändringar som föreslås där är positiv.

Bakgrund

Gävle kommun har blivit ombedd att lämna synpunkter gällande Skolverkets remiss *Förslag till föreskrifter om ändring i två kursplaner i två skolformsdelar inom komvux.*

Remissen direktbesvaras av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.

Skolverket genomför en översyn av kursplanerna inom komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå, komvux på grundläggande nivå och komvux i svenska för invandrare (komvux i sfi). Resultatet av översynen är förslag till ändringar i Skolverkets föreskrifter om kursplaner för komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå och komvux på grundläggande nivå. Skolverket föreslår ändringar i ett antal kursplaner (se bilaga 1). De föreslagna förändringarna syftar till att förbättra utbildningens kvalitet och relevans samt säkerställa att kursplanerna och betygskriterierna stödjer en likvärdig och flexibel utbildning för alla elever inom komvux. Nedan redogörs för inriktningen på de föreslagna förändringarna.

Tydligare koppling mellan skollagens mål och kursplanerna

Utifrån den förändring som gjorts i Skollagen, där komvux tilldelats en roll för att utgöra en bas för nationell och regional kompetensförsörjning till arbetslivet och ge en god grund för fortsatt utbildning, anser Skolverket att Skollagens mål behöver stärkas i vissa kursplaner.

Ökad samordning mellan läroplanen och kursplanerna

Skolverket menar att lärare ofta planerar sin undervisning utifrån kursplanerna, vilket kan leda till att läroplanens bredare perspektiv hamnar i bakgrunden. Därför måste kursplanerna tydligare återspegla läroplanen för att lärarnas undervisning bättre ska anpassas till den.

Ökad betoning på fakta och förståelse

Skolverket anser att det nuvarande fokuset på förmågor i målen kan osynliggöra fakta och förståelse som viktiga kunskapsformer. Detta kan leda till för höga krav på analytiska förmågor på bekostnad av ämneskunskaper. För att skapa en bättre balans i målen föreslås en ökad användning av kunskapsuttrycken "kunskaper om" och "förståelse av" utöver "förmåga att".

Tydligare progression

Skolverket föreslår att betygskriterierna ska göras mindre detaljerade och mer fokuserade på att stödja kursens syfte och centrala innehåll. Skolverket ser därför över hur progressionen mellan nationella delkurser och kurser inom och mellan skolformsdelarna i komvux kan skapas eller tydliggöras.

Mindre detaljerade betygskriterier

Skolverket anser att vissa kursplaner fortfarande har för detaljerade betygskriterier och behöver revideras för att förenklas. Det menar att det finns indikationer på att betygskriterierna styr undervisningen mer än kursplanens syfte och innehåll vilket leder till att syfte och centralt innehåll hamnar i bakgrunden vid undervisningsplanering. Skolverket väljer även att se över språkliga val i betygskriterierna då dessa kan begränsa vilka kunskaper som anses giltiga, vilket gör att undervisningen fokuserar enbart på det som ska betygsättas. Dessutom anser de att betygskriterierna ofta är alltför detaljerade, vilket gör det svårt för lärare att bedöma och för elever att visa sina kunskaper. Skolverket vill därför minska antalet bedömningsaspekter och göra kriterierna mindre omfattande och detaljerade.

Ökad målgruppsanpassning

Skolverket menar att de nuvarande kursplanerna för komvux på grundläggande nivå liknar kursplanerna för grundskolan. Eftersom målgruppen inom komvux är mycket varierad, behöver kursplanerna anpassas till elevernas olika bakgrunder, förkunskaper och mål. Det är viktigt att innehållet är relevant och lämpligt för vuxna elever. Eftersom många elever är födda utomlands, bör kursplanerna också inkludera kunskaper som underlättar integration i det svenska samhället.

Komvux som anpassad utbildning

Enligt Skolverket har elever inom komvux som anpassad utbildning olika motiv för att studera, ofta för att skaffa sig nödvändiga kunskaper för samhälls- och arbetsliv. Därför behöver kursplanerna utvecklas för att främja elevernas självständighet och tilltro till den egen förmågan, genom att förstärka innehållet som är kopplat till vuxenlivet. Kursplanerna bör också vara strukturerade så att de liknar kursplanerna på grundläggande nivå, vilket skapar flexibilitet och möjliggör att elever kan kombinera studier i olika skolformer. Betygskriterierna, särskilt termerna "medverka", "bidra" och "delta", ses över för att tydligare visa vilka kunskaper som bedöms.

Yttrande

Gävle kommun ser positivt på Skolverkets översyn och många av de föreslagna förändringarna i kursplanerna. Initiativet till att öka samordningen mellan läroplanen och kursplanerna tror Gävle kommun kommer kunna bidra positivt i undervisningen och måluppfyllelsen av läroplanens bredare perspektiv.

Den föreslagna ökade betoningen på fakta och förståelse bidrar till en bättre balans i utbildningen, vilket säkerställer att eleverna får både djupgående ämneskunskaper och analytiska förmågor. Genom att förenkla betygskriterierna och göra dem mindre detaljerade kan undervisningen fokusera mer på kursens syfte och centrala innehåll, vilket gynnar både lärare och elever.

Vi har i genomgången av de remitterade kursplanerna valt titta lite närmare på grundkurserna i matematik. Nedan följer ett avsnitt med mer detaljerade kommentarer på de föreslagna ändringarna i kursplanerna.

Förändringarna som föreslås inom matematik grund

Av de förändringar som föreslås för kurserna inom matematik grund är Gävle kommuns uppfattningen att Skolverket lyckats tydliggöra progressionen mellan kurserna och minskat detaljnivån i det centrala innehållet för att inte försvåra måluppfyllelse hos eleverna.

Våra kommentarer:

I syftet nämns fortfarande att eleven ska ges möjlighet att utveckla kunskap om historiska sammanhang medan det inte nämns i det centrala innehållet längre, vår farhåga är att en del lärare kan missa detta innehåll.

Grundkurs 1

Det är bra att decimaltal lyfts i denna kurs vilket ger en bra förberedelse inför grundkurs 2. Decimaltal är ofta ett svårt innehåll för elever. Geometrin upplever vi har förändrats till det bättre, att man påbörjar kunskap om geometriska figurer redan i kurs 1 är bra tror vi. Likadant med statistiken där man nu ökar svårighetsgraden men det är bra anser vi. Problemlösningens formulering är bra.

Grundkurs 2

Mycket bra att rimlighetsbedömningen finns med och att programmeringen är borttagen. Vi uppfattar det som lärare kan välja att använda digitala verktyg som datorn med lämpliga program för att tex konstruera geometriska figurer men att programmeringen som sådan är borta vilket är positivt anser vi. Vad gäller "Tecken för att beteckna matematiska likheter och olikheter [...]" så anser vi att det ska tillbaka till grund 1 kursen. Vi ser det som mycket positivt att det redan i grundkurs 2 ska undervisas om obekanta tal och symboler samt enkla mönster, talföljd mm. Vi anser också att det är bra att symmetri behandlas i kurs 2, det blir tydligare progression mellan kurserna. Mycket bra att koordinatsystem och grafer för enkla samband

kommer redan i kurs 2. Vi saknar procent i denna kurs, det hade varit bra att påbörja det redan här då det ofta är svårt för elever att greppa.

Grundkurs 3

Vi noterar att binära talsystemet samt historisk och kulturell matematisk koppling är borttaget ur centrala innehållet vilket vi undrar över om det inte ska ingå eller om det är underförstått genom syftet? Önskar kommentarmaterial om detta om det går.

Programmeringen är borta även här vilket vi anser är positivt. Symmetri har utvecklats vilket leder till progression. Bra att man som lärare ska undervisa med och utan digitala verktyg i samband med statistik. Även här progression från grund 2 kursen. Samband och förändring utvecklas också tydligt till kurs 3 vilket är positivt. Vi önskar gärna kommentarsmaterial eller konkretiseringar på vad Skolverket menar med "Proportionalitet [...] i bråk, decimal och procentform" på denna nivå.

Grundkurs 4

Bra formulering av "Matematiska lagar och regler [...]" detta gäller även för hela Algebra innehållet där vi anser att Skolverket har bra formuleringar i det centrala innehållet. Det är bra att kongruens läggs till vid likformighet för att brygga över till kommande matematikkurser det passar bra att undervisa om det i samband med likformighet. Bra utveckling av samband och förändring vad gäller "Proportionalitet [...]" samt formuleringen angående "Härledda enheter [...]" då det ger god förståelse hos elever om sambandet.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Valfärd

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har ålagts yttra sig över remissen och uppdragit till Sektor Valfärd att utreda.

Barnchecklista *samt checklista för näringslivskonsekvensanalys*, är ej aktuellt i detta ärende.

Ärendet hanteras av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden vid sammanträdet den 19 juni 2024. Utredare, Linda Sängstuvall, har varit ansvarig handläggare i ärendet. I den slutliga handläggningen har även Rektor, Monica Hansson, deltagit.